

København, den 11. september 2014

Sagsnr. 2013 - 3282/VTA
3. advokatkreds

K E N D E L S E

Sagens parter:

I denne sag har [klager] klaget over advokat [advokat A].

Sagens tema:

[Klager], der sammen med sin broder var arving efter deres fælles broder, har klaget over, at advokat [advokat A], der var antaget til at behandle boet, har tilsidesat god advokatskik ved ikke at have givet en tilstrækkelig prisoplysning ved opdragets start, ved ikke at oplyse om salærets størrelse, ved ikke efter anmodning at fremsende breve/dokumenter herunder opgørelse af boet og ved at indsende en fejlbehæftet åbningsstatus til skifteretten.

[Klager] har endvidere klaget over advokat [advokat A's] salær på 43.750 inkl. moms.

Datoen for klagen:

Klagen er modtaget i Advokatnævnet den 23. oktober 2013.

Sagsfremstilling:

[Advokat A] behandlede for arvingerne [klager] og dennes broder, [X], boet efter deres fælles broder, [Y]. Ved det indledende møde deltog [X] med en fuldmagt fra [klager], som ikke kunne deltage. På mødet blev udleveret en ordrebekræftelse af 2. maj 2012, hvor [advokat A] bl.a. redegjorde for sin bistand og om størrelsen på honorarret og eventuelle udlæg var anført:

"1. Bistandens omfang.

Min assistance vil omfatte udfærdigelse af åbningskrivelse, boopgørelse, repartition, betaling og bogføring af regningen, indgåelse/opsigelse af aftaleforhold

herunder opsigelse af løbende abonnementsforhold, afholdelse af orienteringsmøder samt andet for boet relevant arbejde.

2. Mit honorar

Arbejdet afregnes efter medgået tid til 1.500,- ex. moms pr. time. Sekretærtid afregnes med kr. 750,- ex. moms pr. time. Afregning vil ske ved sagens afslutning.

3. Udlæg

Evt. udlæg i forbindelse med bobehandlingen afregnes straks fra bokontoen.”

I november 2012 blev boets væsentligste aktiv, en ejendom, solgt gennem en lokal ejendomsmægler.

Den 23. januar 2013 anmodede [advokat B], som var indtrådt i sagen på [klagers] vegne, [advokat A] om at sende kopi af åbningsstatus og ordrebekræftelse, hvilket [advokat A] fremsendte senere samme dag, samtidig med at han spurgte, om han skulle færdigbehandle boet.

I brev af 24. januar 2013 svarede [advokat B], at han gik ud fra, at [advokat A] skulle færdigbehandle boet, idet han ikke havde hørt andet fra sin klient, og han bad om at få oplyst, hvornår boet kunne forventes afsluttet. Desuden anmodede [advokat B] om at se kopi af den korrespondance, der havde været med [klager], idet det var [advokat B's] opfattelse, at det var stærkt begrænset, hvad der var modtaget.

[Advokat A's] svar herpå er ikke forelagt nævnet, men i brev af 24. januar 2013 takker [advokat B] for en modtaget e-mail, idet han bemærker, at han forstår denne således, at [klager] ikke havde modtaget materiale fra [advokat A], men at korrespondancen var sket med broderen, [X]. Samtidig gjorde han på [klagers] vegne indsigelse over for et af [advokat A] mundtlig oplyst salær i størrelsesordenen 35.000 kr. ekskl. moms, og han anmodede om at få tilsendt en opgørelse over [advokat A's] anvendte tidsforbrug.

[Advokat A's] svar herpå er ikke forelagt nævnet.

Den 31. maj 2013 – og genfremsendt den 3. juni 2013 – sendte [advokat A] boopgørelse og repartition til [advokat B], idet han oplyste, at bilagene lå til gennemsyn på hans kontor, og han anmodede om at have eventuelle indsigelser senest inden for 10 dage, hvorefter han ville indlevere opgørelsen til skifteretten.

Den 7. juni 2013 rykkede [advokat A] for [advokat B's] eventuelle bemærkninger.

Ved brev af 13. juni 2013 skrev [advokat B] bl.a. følgende til [advokat A]:

”Jeg har modtaget dit udkast til boopgørelse.

Indledningsvis kan jeg oplyse, at jeg på min klient kan forstå, at denne ikke har meddelt dig skiftefuldmagt, hvorfor boopgørelsen nødvendigvis må underskrives af min klient. Jeg går derfor ikke ud fra, at du kan indlevere boopgørelsen til Skifteretten uden videre.

Jeg har tidligere stillet dig spørgsmål vedrørende udkast til boopgørelse, som ikke er blevet besvaret.

Min klient oplyser, at de 2 arvinger har udlagt begravelsesomkostningerne med halvdelen til hver. Det fremgår ikke af boopgørelsen.

Jeg kan heller ikke forstå, at der skal anvendes kr. 2.500,00 til skifteafgift, da jeg går ud fra, at beløbet er betalt i forbindelse med boets udlevering?

Ud fra boopgørelsen ser det ud til, at selvpensionen i [Pensionsselskab] reelt ikke er ophævet. Hvis det er korrekt, bedes du oplyse om årsagen.

Endelig er der spørgsmålet om bobehandlingsomkostningerne. Min klient kan ikke tiltræde det af dig foreslåede honorar, idet det er min klients opfattelse, at honoraret ikke bør overstige kr. 20.000 inkl. moms, da bobehandlingen har været ukompliceret.”

Den 21. juni 2013 sendte [advokat A] boopgørelsen til skifteretten, idet han bl.a. anførte, at det var hans opfattelse, at boet måtte overgå til offentlig skifte, såfremt [advokat B] ikke omgående frafaldt sine indsigelser og godkendte boopgørelsen herunder hans salærkrav

Den 16. august 2013 fremsendte [advokat A] sin honorarnota til boet, hvorved han beregnede sig et salær på 43.750 kr. inkl. moms, idet det blev bemærket, at tidsforbruget væsentligt havde oversteget 28 timer.

[Advokat A] har oplyst, at der har været anvendt mere end 35 timer på boets behandling.

Parternes påstande og anbringender:

Klager:

Adfærdsklagen

[Klager] har klaget over, at [advokat A] har tilsidesat god advokatskik ved ikke at have givet en tilstrækkelig prisoplysning ved opdragets start, ved ikke at oplyse om salærets størrelse, ved ikke efter anmodning at fremsende breve/dokumenter herunder opgørelse af boet og ved at indsende en fejlbehæftet åbningsstatus til skifteretten.

[Klager] har til støtte herfor bl.a. gjort gældende, at [advokat A] frem til den 23. januar 2013 nægtede at udlevere nogen former for papirer, herunder opgørelse af boet, på trods af rykkere herom. [Advokat A] har desuden nægtet at færdigbehandle boet, hvis [klager] ikke betalte hans salærkrav, hvorfor boet nu er overgået til offentligt skifte ved skifteretten med yderligere omkostninger til følge.

Salærklagen

[Klager] har endvidere klaget over [advokat A's] salær på 43.750 kr. inkl. moms og har påstået, at salæret skal bortfalde. [Klager] har til støtte herfor særligt gjort gældende, at boets karakter og omfang taget i betragtning ville et salær på 20.000 kr. inkl. moms være rimeligt, men i denne sag er der sket så mange fejl, at [advokat A's] salær helt skal bortfalde.

Indklagede:

Adfærdsklagen

[Advokat A] indlæg må forstås som en påstand om frifindelse.

[Advokat A] har bl.a. anført, at der blev udleveret ordrebekræftelse ved boets opstart, og at han i januar 2013 korresponderede med [advokat B] om afregningsformen.

[Advokat A] har endvidere oplyst, at han indsendte boopgørelsen til skifteretten den 21. juni 2013 på trods af [advokat B's] indsigelser i brev af 13. juni 2013, idet [advokat B] allerede i januar 2013 modtog kopi af ordrebekræftelse og tidsopgørelse uden at gøre indsigelse.

[Advokat A] har afvist, at [klager] ikke modtog "nogle papirer" overhovedet, og [advokat A] genfremsendte alle relevante oplysninger til [advokat B], da han indtrådte i sagen. På alle møder

på nær et mødte broderen op med en fuldmagt fra [klager]. [Advokat A] har afvist, at [klager] flere gange havde kontaktet kontoret forud for [advokat B's] indtræden i sagen.

Salærklagen

[Advokat A] har påstået godkendelse af salæret og har til støtte herfor særligt anført, at [klager] har været bekendt med boomkostningerne, og at han selv må bære omkostningerne ved boets overgang til offentligt skifte.

[Advokat A] har gjort gældende, at der ikke er tale om et simpelt bo, idet salget af ejendommen resulterede i at behandlingen af boet trak ud, og det blev nødvendigt at afholde ekstra bomøder i forbindelse med salget af ejendommen.

Han har anmodet den af skifteretten udpegede bobestyrer om at godkende hans salær.

Advokatnævnets behandling:

Sagen har været behandlet på et møde i Advokatnævnet med deltagelse af 13 medlemmer.

Nævnets afgørelse og begrundelse:

Adfærdsklagen

For så vidt angår klagen over [advokat A] tilsidesættelse af god advokatskik ved ikke at have givet en tilstrækkelig prisoplysning ved opdragets start og ved ikke at oplyse om salærets størrelse bemærker nævnet, at klagen er indgivet efter 1 års klagefristen i retsplejelovens § 147 b, men nævnet finder, særligt idet [klager] ikke selv deltog på det første møde, hvor [advokat A] udleverede sin ordrebekræftelse af 2. maj 2012, at fristoverskridelsen er rimeligt begrundet, og nævnet behandler derfor også denne del af klagen.

Det følger af retsplejelovens § 126, stk. 1, at en advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik.

Når klienten er forbruger, skal advokaten i forbindelse med indgåelsen af aftalen om bistand af egen drift og på klar og entydig måde skriftligt og direkte til klienten oplyse klienten om de vigtigste elementer i den påregnede bistand, og hvis advokaten på forhånd har fastsat et bestemt salær, om størrelsen af det salær, advokaten agter at beregne sig.

Hvis det ikke er muligt på forhånd at beregne honorarets størrelse, skal advokaten i forbindelse med indgåelsen af aftalen om bistand af egen drift og på en klar og entydig måde skriftligt og direkte til klienten enten angive den måde, hvorpå honoraret vil blive beregnet, eller give et begrundet overslag. Advokaten skal desuden oplyse om de forventede udlæg, herunder afgifter til det offentlige.

På det første møde, hvor [klager] gav møde med sin fuldmagt, og hvor således alene [klagers] broder mødte, udleverede [advokat A] en ordrebekræftelse af 2. maj 2012. Fuldmagten er ikke forelagt Advokatnævnet, men nævnet må gå ud fra, at denne fuldmagt gav broderen ret til også at disponere på [klagers] vegne på dette møde, og nævnet finder derfor, at der ikke påhvilede [advokat A] en yderligere forpligtelse til at fremsende ordrebekræftelsen direkte til [klager].

I ordrebekræftelsen var det oplyst, hvilket arbejde [advokat A] påtog sig at udføre, og hvorledes honoraret ville blive beregnet. Når klienten er forbruger skal den anførte timepris være inklusiv moms, jf. markedsføringslovens § 13. [Advokat A] har oplyst sin timepris som eksklusiv moms, hvilket er en overtrædelse af markedsføringslovens § 13.

Advokatnævnet finder på denne baggrund, at [advokat A] ikke har givet tilstrækkelig prisoplysning og derved tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1.

Advokatnævnet finder det ikke godtgjort, at [advokat A] ved sin behandling af sagen i øvrigt har tilsidesat god advokatskik.

10 medlemmer udtaler vedrørende sanktionen:

Disse medlemmen stemmer for, at [advokat A] under hensyn til karakteren af forseelsen pålægges en irrettesættelse i medfør af retsplejelovens § 147 c, stk. 1.

3 medlemmer udtaler vedrørende sanktionen:

Disse medlemmer stemmer for, at [advokat A] henset til, at normalbøden er 5.000 kr. for manglende eller mangelfuld prisoplysning, pålægges en bøde på 5.000 kr. i medfør af retsplejelovens § 147 c, stk. 1.

Afgørelsen træffes efter stemmeflertallet.

[Advokat A] kan indbringe afgørelsen for retten inden 4 uger efter modtagelsen af kendelsen, jf. retsplejelovens § 147 d.

Salærklagen

Efter retsplejelovens § 126, stk. 2, må en advokat ikke kræve højere salær for sit arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt.

Det opkrævede salær skal ses i forhold til bl.a. sagens betydning og værdi for klienten, sagens udfald, arten og omfanget af det arbejde, advokaten har udført, og det med sagen forbundne ansvar.

10 medlemmer udtaler:

Den anførte timepris i en ordrebekræftelse skal være inklusiv moms, når klienten er forbruger, jf. markedsføringslovens § 13. Når der således er afgivet en mangelfuld prisoplysning, skal advokaten bevise, at den ydede bistand berettiger til salæret.

[Advokat A's] timepris er oplyst som en pris eksklusiv moms. Der ses ikke mellem parterne at være uenighed om, hvorvidt den oplyste timepris var med eller uden tillæg af moms.

På denne baggrund og henset til sagens karakter og det udførte arbejde finder disse medlemmer, at det opkrævede salær ikke kan anses for urimeligt, jf. retsplejelovens § 126, stk. 2, og disse medlemmer godkender derfor salæret.

3 medlemmer udtaler:

Når klienten er forbruger, skal den anførte timepris i en ordrebekræftelse være inklusiv moms, jf. markedsføringslovens § 13. Disse medlemmer finder derfor, at [advokat A] ikke er berettiget til at opkræve en højere timepris end det i ordrebekræftelsen anførte beløb. Det kan ikke føre til et andet resultat, at det er angivet, at beløbet er eksklusiv moms, da det forudsættes, at forbrugeren

skal kunne henholde sig til det oplyste beløb – uden selv at skulle beregne tillæg af moms – i overensstemmelse med beskyttelseshensynet i markedsføringslovens § 13.

Afgørelsen træffes efter stemmeflertallet.

Herefter bestemmes:

[Advokat A] pålægges en irrettesættelse.

[Advokat A's] salær på 43.750 kr. inkl. moms godkendes.

På nævnets vegne

Jon Stokholm